

Krisberedskap, säkerhet och miljö
Lars Eriksson
Tfn: 063-153934
E-post: lars.eriksson@regionjh.se

2023-12-07

RS/594/2023

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se

fo.ssk@regeringskansliet.se

Svar på remiss En modell för svensk försörjningsberedskap

Dnr Fö2023/01478

Region Jämtland Härjedalen har getts möjligheten att svara på remiss av betänkandet En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och föreslå en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskapen samt utreda principer och former för finansiering av samhällets försörjningsberedskap. Förslagen ska syfta till att stärka Sveriges förmåga att upprätthålla en nödvändig försörjning vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig.

Region Jämtland Härjedalen, Regionen, anser att utredningen generellt gjort ett grundligt arbete med att utreda området försörjningsberedskap. Regionen har valt att kommentera ett antal av utredningens bedömningar och förslag.

Utredningen föreslår en ändring i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Regionen stöder förslaget att regioner på begäran ska lämna information om sina behov av varor och tjänster som är nödvändiga för att säkerställa försörjningen av de viktigaste samhällsfunktionerna i regionerna. Regionen anser dock att information om vilka näringsidkare som är nödvändiga för försörjningen ska regionen inte lämna information om. Regionens leverantörer av nödvändig försörjning regleras i avtal och det skulle innebära en omfattande arbetsinsats för Regionen att informera länsstyrelsen varje gång regionen ingår eller avslutar ett avtal med en leverantör av nödvändig försörjning.

Utredningen anser att enkelhet bör vara en ledstjärna när ett system för försörjningsberedskap byggs upp. Det bör vara självklart vad respektive myndighet ska göra och hur myndighetens arbete ska passa in i den övergripande strukturen, vart informationen ska skickas, vem som fattar beslut om åtgärder och vem som ansvarar för genomförandet. Regionen delar utrednings bedömning och vill understryka att enkelhet ger tydlighet vilket ska vara centralt i framtagandet av en nationell modell för försörjningsberedskap. Det får inte finnas några tveksamheter vad som gäller och vem som ansvarar för vad.

Regionen ställer sig bakom utredningens förslag om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, ska få ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen och att MSB ska:

- göra en nationell försörjningsanalys som avser samhällets samlade behov av och tillgång till försörjningsviktiga varor och tjänster,
- tillhandahålla en kontaktpunkt för företag samt
- upprätta och upprätthålla statliga beredskapslager för lagring av försörjningsviktiga varor som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde.

Regionen delar utredningens bedömning och stöder förslagen att de sex framlyfta sektorsansvariga myndigheterna inom beredskapssektorerna ska:

- göra försörjningsanalyser genom att sammanställa samhällets samlade behov av sådana försörjningsviktiga varor och tjänster som omfattas av respektive beredskapssektors ansvarsområde samt analysera tillgången till dessa och eventuella allvarliga brister i försörjningsberedskapen samt
- kartlägga och analysera leveransförmågan hos de företag som bedöms vara av särskild vikt för försörjningsberedskapen.

För att kunna genomföra ett systematiskt och kontinuerligt arbete med att identifiera och analysera behov av och tillgång till försörjningsviktiga varor och tjänster krävs gemensamma utgångspunkter för kartläggning och analys, vilket utredningen lyft fram. Regionen delar denna bedömning och vill trycka på att gemensamma utgångspunkter är en förutsättning för att kunna skapa en sammanhållen nationell lägesbild av försörjningsviktiga varor och tjänster.

Utredningen menar att det saknas en myndighet med ett ansvar för att tillgodose totalförsvarets behov av transporter under kriser och i krig. Detta skapar osäkerhet om tillgängligheten till transportförmåga vid dessa situationer och det riskerar att leda till en bristfällig försörjningsförmåga. Utan transporter kommer de försörjningsviktiga varorna inte att nå ut där de behövs och ska användas. Regionen betonar att tillgängligheten till transporter i kris och krig behöver utredas och att utredningsförslag om ett tilläggsuppdrag till Trafikverket är en bra lösningen.

Regionen behöver stöd i upphandlingsfrågor för att säkerställa att aspekter som rör krisberedskap och civilt försvar omhändertas i upphandlingar som berör samhällsviktig verksamhet. Regionen välkomnar därför utredningens förslag om det ska framgå i Upphandlingsmyndighetens instruktioner att de ska utgöra ett stöd inom detta område.

Region Jämtland Härjedalen stöder utredningens övervägande och förslag gällande finansieringsprinciper för försörjningsberedskap. Utredningen konstaterar att staten bär ansvaret för totalförsvaret, och därför bör ha det övergripande ansvaret för de förberedelser som behöver göras för att säkra försörjningsförmågan i fredstida krissituationer, krigsfara eller krig. Utredningen menar att den kommunala finansieringsprincipen även ska gälla för försörjningsberedskapen och staten bär huvudansvaret för denna. Staten ansvarar därför huvudsakligen för finansieringen av de åtgärder för att stärka försörjningsberedskapen som staten prioriterar och som inte är författningsreglerade.

Uppgifterna i underlagen för försörjningsanalysen vilka Regionen kommer att ta fram och dela med sektorsansvarig myndighet kommer att omfattas av sekretess. Det är mycket viktigt att denna aspekt tas med i utformandet av rutinen för framtagande och delgivning av underlagen, anser Regionen. Regionen delar utredningens bedömning att de befintliga bestämmelserna om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är tillräckligt omfattande och ger ett tillräckligt starkt skydd för uppgifter som kommer att omfattas av myndigheternas behovs- och försörjningsanalyser. Det är dock viktigt att säkerställa att kunskap och kompetens rörande sekretess och säkerhetsskyddslagstiftningen finns hos både framtagande och mottagande organisation/myndighet. Det får **inte** förekomma att uppgifter som kan beröra Sveriges säkerhet hanteras utan det skydd som uppgifterna kräver, anser Region Jämtland Härjedalen.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Bengt Bergkvist (S)
Regionstyrelsens ordförande

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Yttrande fastställt av regionstyrelsen 2023-12-07 § 249